

M. Subba

పాపం

శంధే మాతరమ్

M. Subbarao 1939

నిర్మాతలు:

కథ:

బి. యన్. రెడ్డి

కవి:

స. వెం. రాఘవాచార్య

సంగీతం:

చిత్తూరు వి. నాగయ్య

సినిమా అనుకరణం:

రామనాథ్

చిత్రగ్రహణం అండ్ మాంటింగ్:

రామనాథ్

శబ్దగ్రహణం అండ్ కళా దర్శకత్వం:

శేఖర్

ఎడిటింగ్:

మణి

దర్శకత్వం:

బి. యన్. రెడ్డి

Handwritten signature/initials

నిర్మాణము: న్యూటోన్ స్టూడియోస్
మద్రాస్.

పాత్ర ధారులు

నాగయ్య	—	రఘురామ్
కాంచనమాల ✓	—	జానకి ✓
దొరసామి	—	రామయ్య
శేషమాంబ	—	పార్వతమ్మ
సుబ్బారావు	—	పుల్లయ్య
గోరీపతిశాస్త్రి	—	గోపాలం
రాఘవ	—	వెంకయ్య
కల్యాణి	—	జయలక్ష్మి
మిన్ లక్ష్మీదేవి	—	కాంతం ✓
లింగమూర్తి	—	డాక్టరు
కృష్ణమూర్తి	—	రాజాబహదూర్
మాస్టర్ కృష్ణ	—	అనంద్ II
కుమారి వుషారాణి ✓	—	అనంద్ I
కుమారి రాజేశ్వరి ✓	—	అశ్రమబాలిక
అప్పలసామి	}	
సుబ్బారావు		
రామారావు		
వెంకటేశ్వర్లు	}	— రైతులు
మాస్టర్ సాబు		
మాస్టర్ విఠల్		
		— బిచ్చగాళ్లు

అభినందనమ్

ఈ చిత్రనిర్మాణానికి సంపూర్ణసహకారసానుభూతులుచూపి దీన్ని విజయవంతము, కళాప్రపూర్ణము కావించిన ఈ క్రింది అధికారవర్గానికి, సంస్థలకు, మిత్రులకూ మా కృతజ్ఞతాభినందనాలు అందజేస్తున్నాము.

ఆర్కిలాజికల్ డిపార్టుమెంటు (ఢిల్లీ),
 మద్రాస్ పోస్టు ట్రస్ట్.
 మద్రాస్ సొసైటీ ఫర్ ది ప్రొటెక్షన్ ఆఫ్ చిల్డ్రెన్
 ఉమ్మడి రామయ్యచెట్టి, గురుసామిచెట్టి
 అండ్ కంపెనీ
 రిలయన్స్ మోటార్ కంపెనీ
 కింగ్ డామ్ చెల్లారామ్

శ్రీ సర్ యస్. రాధాకృష్ణన్
 వి. ఆర్. చిత్ర
 వి. గోవిందరాజాచార్య
 చేమకూర సత్యనారాయణ
 శివలింగ శంభుప్రసాద్ గార్లు, మరియు ఇతరులు
 — వాహినీ పిక్చర్స్ లిమిటెడ్

విశిష్టచూడబడి

కథా సంగ్రహము

రఘురామయ్య పల్లెటూరి రైతుబిడ్డ. పెద్ద చదువులుచదివి తన జీవితం ఒకమార్గానికి వచ్చినతరువాత తన కనుకూలవతియైన పిల్లని పెళ్లాడాలని నిశ్చయించుకున్నాడు. కాని అతని తండ్రి— రామయ్య, చవతితల్లి పార్వతి అయిదువేల రూపాయల కట్నం తెచ్చే ఒక పిలని నిర్ణయించారు. తనకిప్పుడు పెళ్లి వద్దని రఘూ ఎంత బతిమాలుకున్నా తండ్రి వినక—“నా మాట వినకపోతే కొడుకే పుట్టలేదనుకుంటా” నని బెదిరించాడు. పాపం! రఘూ మారుమాటాడక మీ కిష్టమైతే సరేనన్నాడు.

పెళ్లి జరుగుతువున్నది. మంగళసూత్రం కట్టేసమయం. రఘూ సూత్రం చేతపుచ్చుకుని పెళ్లి కూతురు జానకిముందు నుంచున్నాడు మెళ్లోకట్టడానికి. “ఆగు వల్లకాదు, ఇస్తామన్న కట్నం 5000 రూపాయలూ యిస్తేకాని పుస్తై కట్టకూడదు” అని రామయ్య కేక పెట్టాడు. రఘూ మళ్ళీ ధర్మసంశయంలో పడ్డాడు. జానకి జాలిగా ఆతనివంక చూచింది. రఘూ ఆమె కళ్ళలోకి చూచాడు. వెంటనే మంగళసూత్రం కట్టినాడు. తలిదండ్రులు తమమాట వినలేదే అని నొచ్చుకున్నారు.

బలవంతపు పెళ్లయినా, రఘూ ప్రేమజీవనం-విద్యాభ్యాసం ఒక్కరకాన నడిచిపోయినయి-జానకి కడుపు వండి ఒక కొడుకును కన్నది. రఘూ బి. య్యే. కడపటిసంవత్సరం పరీక్షకోసం విడిచి

పోలేక, జానికిని విడిచి పట్నానికి బయలుదేరాడు. జానికి కన్నీటితో భర్తను సాగనంపింది.

రఘూ కళాశాలలో చేరిందిమొదలు దనవంతురాలైన జయలక్ష్మితో సహవాసంకలిగింది. ఆమె అతనిమీద బద్ధాను రాగయై అతన్ని పెళ్లాడి, అతనితో కలిసి దేశాన్ని వుద్ధరించాలని ఉవ్విళ్లూరుతూవుంది. కాని, ఈ సంగతి రఘూకి తెలియదు. జయ చెప్పనూలేదు.

పరీక్షలైనయి. రఘూ యింటికి బయలుదేరుతున్నాడు. జయ మిత్రులతోకలిసి హంపీయాత్రకు ప్రయాణంకట్టింది. పట్ట బలవంతంమీద రానున్న రఘూనుకూడా కదిలించింది. అందరూ ఆ శిథిల పీఠక్షేత్రంలో విస్మృతమవుతూన్న ఆంధ్ర యశోరేఖలు చూచి ఆనందించారు. ఆంధ్రజాతి పతనానికి అశ్రుబిందువులు రాలారు. ఆవేశపడ్డారు. ఆ క్షణంలో వారిలో ఆంధ్రుల వీర్య విక్రమాలు ఒక్కసారి ఉజ్జీవించినయి.

తిరుగుప్రయాణం. రైలుస్టేషనులో రఘూ మాటవరుసన తా నిదివరకే పెళ్లాడినట్టు, ఒక కుమారుడున్నట్టు జయలక్ష్మికి చెప్పాడు. జయకు నడుములు విరిగిపోయినయి. ఆమె కట్టు కుంటున్న గాలిమేడలన్నీ క్రక్కడలి కూలిపోయినయి.

అశ్రుబిందువులతో ఆమెయిచ్చిన వీడ్కోలు పుచ్చుకుని రఘు యిల్లు చేరాడు. ఉద్యోగప్రయత్నము సాగించాడు. ఉద్యోగం

నానాటికీ దూరమైపోయింది. వూరి వారందరికీ ఆతని ఉద్యోగపు గొడవే. తండ్రి కొడుకు లిద్దరూ ఆ గొడవతో అట్టుడుకిపోయినారు. “వేలాది సొమ్ము తగలవేసి వెధవముండల్లే యింట్లో కూచున్నావు. నీ చదువుతో నాయిల్లు గుల్లయిపోయింది” దని ఒకనాడు తండ్రి కొడుకును తీవ్రంగా మందలించాడు. రఘు మనస్సుకుకూడా ఆలాగే తోచింది.

ఎంత నిబ్బరించినా ఆతని మనస్సు శాంతించలేదు. ఉద్యోగం సంపాదించింది ఇక ఈ యింట్లో కాలుపెట్టనని బయలుదేరాడు. పాపిం! జానకి యెన్నోరకాల చెప్పిచూచింది.... ప్రయోజనం కనిపించలేదు. చివరికాతనికి తెలియకుండా ఆతని పెట్టెలో కొన్ని నగలూ—ఆతని బి. య్యే. పట్టా పెట్టి ప్రయాణం చేసింది. మళ్ళీ ఈ జన్మలో—వాక్యం పూర్తిచెయ్యకుండానే జానకి శిరసు ముద్దాడి తిరిగిచూడకుండా రఘు జీవితాంధకారంలోనుంచి బయటపడటానికి అంధకారంలో బయలుదేరి వెళ్ళాడు.

మంచి వెంటనే కీడు. జానకి నగలు పోయినసంగతి ఆడ బిడ్డ, కాంతం, పెళ్ళిలోబైటవడింది. ఎంతగా నొక్కిఅడిగినా జానకి నిజం చెప్పలేదు. అత్తగారు పార్వతికి దీనితో వళ్లుమండింది. మాటమీద యాట—పెరిగినయి. పెళ్ళికివచ్చిన తండ్రితోసహా జానకిని యింట్లోనుంచి వెళ్ళగొట్టింది. జానకితండ్రి వెంకయ్య అనునయాలు ఆమెమీద ఏమీ పని చెయ్యలేదు. నీ కూతుర్ని ఇలా చేసినప్పుడు నా బాధ నీకు తెలుస్తుందని బయలుదేరాడు. జానకి

ఎదురువచ్చిన కొడుకును, ఆనందుని ఎత్తుకుని ముష్టిదానికి మల్లే నన్ను వెళ్లగొడుతున్నారు నాన్నా అని బావురుమన్నది. పార్వతి జానకి చంకలోవున్న ఆనందుణ్ణి విడదీసి—ఒంటిగా పొమ్మన్నది. కడుపుతీపి ఆ కన్నతల్లికే తెలుసు—కన్నీటి కాలువతో జానకి కదిలిపోయింది.

కాంతం పెళ్లయింది. అభంపోయి శుభం వచ్చిందని పార్వతి సంతోషించింది. కాని, అల్లుడి పోకిళ్లు రామయ్యకు నచ్చ లేదు. ఆతనితో ఆతని సంసారం నాశనమైపోతున్నది. రఘు ఉద్యోగంకోసం ఎక్కిదిగని గడపలేదు. అంతా వృధా. చివరికి జానకి యిచ్చిన సొమ్ములుకూడా పోగొట్టుకున్నాడు.... ఒక ఆషాఢ భూతి మాటలునమ్మి. తుట్టతుదకు కూలీ అయినాడు.

తండ్రినికూడా కోలుపోయి జానకి అత్తనాశ్రమించియినా ఆమె గడప త్రొక్కనీయ లేదు. అంతకుమునుపే ఆ యింట్లో బాధపడలేక ఆనందం తల్లిని వెతుక్కుంటూ వెళ్లాడు. ఎప్పుడూ కష్టాలే కాపురం వుండవు. ఎన్నడో ఉబుసుపోకకు వందేమాతరమ్ పేరుతో కొన్న లాటరీ టికెట్టుకు మొదటి బహుమానం వచ్చి రఘు లక్షాధికారి అయినాడు. ఆతడు కష్టాలు గట్టెక్కినవన్న సంతోషంతో యింటికి వచ్చాడు. ఏమీ లాభం :

ఎవరికోసం ఆత డన్ని కష్టాలు భరించాడో ఆ జానకీ ఆనం దులు యింట్లోలేరు. ముగ్గురూ మూడుదారులు : ఎవరూ వారిజాడ

చెప్పరు, కట్టకడకు జానకి పుట్టింటిలో పున్నట్టు మేనత్త కొడుకు గోపాలం చెప్పాడు. కడప్రాణంతో రఘు అక్కడ వ్రాలాడు. అక్కడా జానకి లేదు — జాడాకూడా తెలియలేదు. అత్త వారివారిలో ప్లేగువచ్చి జనమంతా వెళ్లిపోయారు. ఆ వ్యాధి ముందుగా రఘు అత్తవారింటిలోనేవచ్చి వెంకయ్య మరణించాడనీ, జానకికూడా మరణించేవుంటుందని రఘూకి చెప్పారు. దానితో ఆతని ఆశలన్నీ అంతరించినయి. ఆత్మహత్యకు పూనుకున్నాడు.

కాని ఆవూళ్లోనే ప్లేగుహాస్పత్రిలో పనిచేస్తున్న డాక్టరు, జయలక్ష్మిమామ, దేవుడికి మల్లే అడ్డంవచ్చి చావనీలేదు. అది పౌరుష ధర్మంకాదని బోధించి తనవెంట మద్రాసుకు తీసుకు వెళ్లాడు—

జానకి గ్రామేకరాత్రంగా ఆనందుణ్ణి వెతుక్కుంటూ ఒక దేవాలయంలో కలుసుకుంది తల్లి కొడుకులు, రఘుని వెతుక్కుంటూ—మద్రాసులో కలుసుకోగలమనే ఆశతో—పట్నానికి చేరుకున్నారు. పూవులమ్మి జీవనం సాగిస్తున్నారు.

రఘుకి డాక్టరుద్వారా మళ్ళీ జయలక్ష్మితో సహవాసం కలిగింది. డాక్టరు స్వదేశపరిశ్రమల్ని వుద్ధరించి భారతదేశ దారి ద్ర్యం తొలగించమని రఘూకు జీవనపరమార్థం చూపించాడు. అంతకు పూర్వమే ఒకపాఠశాల నడుపుతూన్న జయలక్ష్మి రఘూ ప్రయత్నాలన్నింటికి సహాయభూతురాలుగా నిలిచి పనిచేస్తున్నది.

జానకి రఘురాము లిద్దరూ ఒకేనగరంలో కాపురంవుంటున్నా పరస్పరం కలుసుకోకుండా, తెలుసుకోకుండా, కోన్నియేళ్లు గడిచిపోయినాయి. ఒకనాడు ఆనందుడివద్ద జయా, రఘూ పూలు కొన్నారు. అప్పుడు జానకి రఘును చూచింది. ప్రక్కనవున్న ఆమె యెవరు? ఆతడు ఆమెతో వుంటున్నాడని ఉపశ్రుతి. ఆమె నంతగా ప్రేమించినవాడు అలా చేస్తాడని జానకి యెలా నమ్ముతుంది? ఆ రాత్రి ఆతని యిల్లు కనుక్కుని సంగతి తెలుసుకుంది. ఆమె అనుమానం బలపడింది. అంతే, మళ్ళీ ఆమె లేవలేదు. ఆ మనో వ్యాధితోనే ఆమె పూలమ్ముతూవుండి ఒకనాడు బాజారులో సొమ్మ సిల్లి పడిపాయింది. ఆ సమయానికే అటుపోతూన్న జయ ఆమెను తన యింటికి తీసుకుపోయి చికిత్స చేయించింది. ఆమెనూ, ఆనందుణ్ణి ఎంతో దయగా చూస్తోంది.

ఈ సమయంలో రఘు లేడు. తండ్రి ప్రమాదస్థితిలో వున్నాడని గోపాలంకబురుచేస్తే వెళ్లాడు. చివరికావృద్ధుడు కొడుకు కోడళ్లకే కాక—కొంపకుకూడా దూరమై గోపాలం యింట్లో మరణించాడు. రఘు ఆ కార్యాలలో అక్కడ వుండిపోయాడు.

జానకి క్రమంగా తేరుకున్నది. ఇల్లు నలువైపులూ పరీక్షించింది. ఎక్కడబట్టినా తన భర్త బొమ్మలే. అందులోనూ జయతోకలిసి. జయలక్ష్మి రఘూ పెళ్లి చేసుకున్నట్టు ఆమె రూఢి పరుచుకుంది. ఆమె తన భర్తకు తా నివ్వలేని సుఖం ఇస్తున్నది. ఇప్పుడు కర్తవ్యం?

రేపు రఘు మద్రాసుకు తిరిగి వస్తాడు. తన రహస్యం బయటపడుతుంది. దానితో తన భర్తకే కాదు—తనను బ్రతికించి, తననూ, తన బిడ్డనూ ఎంతో దయతో చూస్తున్న ఆ సౌదరికే— ఎడతెగని బాధ కలుగుతుంది. వారి ఆశలన్నీ అణగారినపోతయి. అది ఆమెను బాధించింది. భర్త సౌఖ్యంకంటే భార్య కోరవలసిందిలేదు. జయలక్ష్మి రఘూను పిలుచుకురావటానికి స్టేషనుకి వెళ్లినప్పుడు జానకి, ఆమెపేర ఒకజాబు వ్రాసిపెట్టి, యింట్లో నుంచి వెళ్లిపోయింది. రఘూ జయా స్టేషన్ నుంచి యింటి కొచ్చారు. ఆనందం అమ్మలేదంటూ జయలక్ష్మికి ఎదురు వచ్చాడు. ఇల్లంతా వెతికారు. ఉత్తరం దొరికింది. ఆ జాబుచూచి రఘు నిలువునా కూలిపోయాడు “జానకి” అంటూ—జానకికోసం అత దెంతగా శోకిస్తున్నాడో— జయలక్ష్మితో అతని కేమి సంబంధమో జానకి కెవ్వరుచెప్పారు? అనుమానం పెనుభూతం—అదే చేతికి చిక్కిన పెన్నిధానాన్ని కాలతన్నించింది. ఉన్న తల్లిని కూడా కోల్పోయిన ఆ ఆనందుడికి— జానకి తిరిగి బ్రతికివచ్చినదని ఆశపడ్డ ఆ రఘూకి ముందు గతి ఏమిటి?— అ నిర్మల ప్రేమ జీవనుల్ని యిన్ని బాధలు పెట్టిన పార్వతీ—కాంతం గతి ఏమవుతుంది? ఇలా విషాదాంతంగా ఈ చరిత్ర ముగియడమే మంచిదా?— తెరమీద చూడండి....

ఈ చిత్రంలోని పాటలు, పద్యాలు
హచ్చిస్సు రికార్డులలో దొరకును.

పాటలు - పద్యాలు

పిల్లలు:—

①

తూరుపు తెలతెలనాయె—పోయెను చలిబడాయీ॥
 దల్లనుచిలుకూ మా వదినా॥ తూ॥
 వడివడిసి—మేలుకొని—చలిది తిసి—
 తయారాయెచూడూ—జీతగాడూ—యెద్లజోడూ॥ తూ॥
 మేలుకొలుపుతోడా—అదుగదో రాగలోలా
 మా వుషారాణి—జోతినీబూని—బిరబిరా చేరరాగా॥ తూ॥

జానకి:—

②

సుందరమాలతి: ఎందరి మనమిటు కరచి కులికెదవే

రఘు:—

జానకి: మాలతి జీవనశోభా రామమధువ్రతు పాలేనే.

రఘు & జానకి:—

పూలపరిమళము అందమువోలె
 విడక వెలిగెదమే
 వెలిదిసంజా వెన్నెలనికలూ
 ప్రేమసుధతో మధురములుగా
 మేనులె విడిగా మనసు లొకటై
 గడవివేయుదమే—

③

జానకి:—

సుఖజీవనసుధానిధానా నీ మోముగనీ మురిసేరా
 విను పాడెద మురళీగీతి ఊఁ అను అను వినరా తనయా
 రా ఆడుము మధురాకారా
 దరహానితవదన సుకుమారా.

వాహినీపిచ్చర్చువారి

జానకి:—

(4)

దివ్యఫలదాయీకాదా జీవితేశుని నేవా
 ఇహాపరసుఖములదోవా—జీవితేశుని నేవా॥—
 వలనను జలమున కాల్గడిగీ—నా
 కనుబువులా పూజించి—
 పతిదరహాససుధాకరకాంతుల •
 తేలియాడుదు నేనూ—
 జీవితేశుని నేవా—దివ్య—

రఘు:—

(5)

నీ॥ ఇట తెల్లుకవికోటి నృపులకైదండతో
 యేసుగులెక్కి యూరేగినారు
 ఇచట సంగీతసాహిత్యాలు వాహినీ
 మూర్ఖులై రవీకులముంచితేల్చె
 ఇట తెల్లుణావుటా యెత్తిన తలదంప
 కానేకుకటకాంత మాక్రమించె
 ఇచట స్వేచ్ఛారతకే తెల్లువీరులు
 నెత్తురోడిచి శయనించినారు
 ఇచట ఎట కాలుమోపిన ఏ తెలుంగు
 జోదుగుండియనో త్రొక్కుచుంటిననుచు
 కనుల జడివానగురియు : ఈ గతినిగాంచి
 ఏడ్వకుండునె తెలుగువాడెవ్వడైన :

జానకి:—

(6)

ఓ మురళీ : ఓ మురళీ : మురారి నీదరిలేడా మురళీ
 పువుపొదమాటునయేటికోవలకేగి విల్పితీ పల్కడే—మురళీ
 నావై అలుకో అదేలో తెలుపగదే—

రఘు:—

చిలుకపలికినటు నీవుపిలువా మారుపల్కుట నేగాదా
 లతకూనా దరిజేరీ వాపోవునెడా నేనవ్వితినే
 బేలా : నీయెదలోన నేనూ వసించిలేనటవే—

రఘు — జానకి:—

ప్రేమమె ధనమూ ప్రేమమె శాంతి
ప్రేమమే భవతారకమూ
ప్రేమపూజచేయువారే
సౌఖ్యభూమీపాలకులూ
మానసమురళి నూదిన ప్రేమా
లభించు నేవేలా—

జయ:—

ఫలమిదియా ! ప్రేమజపపూజలకూ
మనసుననాటి కొలుచుచున్నా
ప్రియతమునే కోరతగనా॥
కలకలరీతి చిలుకలుగూయ మధురముగా
సాగరముజేరగ ప్రేమాకృతులై
నదులుపొంగి పరుగులువార
ప్రేమఫలమునే కనదగనా॥
సొగసులరాణి చదువులవాణి సలిపి తుదా
వలచినవానీ కలయికలేమీ
గిలికితివా:—

పేరటాళ్లు:—

రఘుకులరాముని ముఖాన వెన్నెలవిరిసినదీ
పొలతీజానకి పూలమాలా పూనివచ్చినదీ
జనకుడు రామునికరమున సీతాకరమును నిలుపా
అరవిరిదండను మనసూ సీతా ధవునీ కొనగినదీ
పరవశయై పతిమూపుడావుల కొరిగినదీ—

రఘు:—

①
దీన నిరుద్యోగి బాధా
మానెడు సదయులె లేరా

లోకము గుండియ రాయా
 భూమీ ధర్మమే లేదా॥
 వంపక జనులకు లోనై
 నకలము జాసిన నన్నా
 జానకి కన జాలేనా
 చూచి తా బ్రదికేనా—

(8)

ముష్టివాళ్లు:—

బేలతనమూ పడినా ఫలమా
 విరిలిఖితము కడచేనా
 నేటి ప్రభువూ మరుదినమెవరో
 తెలియవకమానా—॥

బేల॥

కలిమీ లేమీ
 చావును బ్రదుకూ
 కావడి కుండలురా
 కర్మను మునిగి
 ఫలమును విడిచి
 సుఖము కనెదవురా—

బేల॥

దేవుండనుకో
 విధియని పిలువూ
 లోకమాతనిలీలా—ఈ—లోకమాతనిలీలా
 పేద నవాబా—రాజుగరీబా
 లోకనాటక మిదిరా॥

బేల॥

జియ:—

(9)

స్వేచ్ఛావధమూ చూపుము మాకో
 మాతా భారతభూమాతా॥
 కులమతకలహము కూలగదోసీ
 సంకెళ్లూ తెగగోసీ—మాతా భారతభూమాతా॥
 భయములులేనీ—పరువువిడనీ
 బలసంయుతమగు పౌరుషసీమా

స్వేచ్ఛా॥

విజ్ఞానంబున వెలిగెడు భూమి
 మాతా—భారతభూమాతా॥
 సస్యవిసీలా సత్యవికాలా
 ధనరత్నగణాలంకృతరూపా
 విగళితభారతజనగణతాపా
 మాతా భారత భూమాతా॥

జానకి:—

బ్రతుకు జగతి కృతియోగా—సతి
 తొడిమవిడని విరి
 పతినివిడని సతి-బ్రతుకు॥
 ప్రేమవియోగుల వలపును బ్రతుకూ
 ఆశలతో మునుసాగూ—పే—
 రాశలతో మునుసాగూ॥

సతిబ్రతుకు॥

జయ:—

(10)

కల్లనిమించే దైవము వేరే
 ధారుణీలేదోయీ
 స్వరాజ్యమ్మా స్వరాజ్యమాయను నేవావలమోయీ
 మాతృచరణములపయి సాగిలి మ్రొక్కి చూడుమురా—
 ముదమూ గనరా
 ఇహమా పరమదియేరా నీకు జీవన్ముక్తేరా
 తనువు ధనము తపసంతా మాతా
 పూజాబలికీరా—

ముష్టివాడు:—

(11)

నీయడుగులేనమ్మినారా నాసామి
 నన్ను యిడనాడిపోయ్యేవా॥
 చిన్నజాబిలిముందు చేతిలోచెయ్యేసి
 వాస్త్రేసి పెడదారి రుచులకానించేవ॥—
 పుచ్చపూపూలాటి పున్నమీయెన్నెల్లా
 సరసమాడూతుంటె సరులు తెగిపోతేను

నీ॥

నీ॥

సరదాలు మానినే సరసకూ రాకుంటె
 సరిపోయెనని పీపు సరిచింది మరిశాప||
 సీతమ్మ జడతెచ్చి చెరివి నా జడలోని
 సీతోడె వోషిల్ల నిన్నిడవ నన్నావు||

సీ||

సీ||

రఘు!—

(2)

కరిపివెన్నెలలోన చిరునవ్వులేలా
 పూదావిలో మక్తమందేలా
 మలయమారుతములో గిలిగింతలేలా
 నెలయేటికి ముద్దునడలేలా
 జానకిలేని ఈ సౌందర్యకోణా
 ఈ పాడులోక మీబ్రదుకు నాకేలా

ఆనంద్:—

(12)

పూలో—పూలో—పూలో
 కనీకొనుడూ—పూలూ
 మల్లెమాలతీజాడీ
 గులాబీలు విరజాడీ
 కనకాంబరి సంపంగీ
 నీలాంబరి గేదంగీ
 కోరినరంగులపూలూ—పూలూ—
 తెనుగుతోటలో పూచినపూలూ
 తెనుగుతల్లికట్టినవీ—నా—
 తెలుగుతల్లి కట్టినవీ—పూలు—
 దేవార్చనకూ
 ప్రేమార్చనకూ
 కల్లిపూజా
 కివిగోపూలు—పూలో—పూలు